СВІТ 07.06.2024 | Свенья Шульце

Принцип Lego

Україна сильно постраждала від війни та потребує перспектив на майбутнє. Її відбудова має зосередитися на чотирьох аспектах.

Принцип Lego полягає в тому, що окремі будівельні блоки бездоганно стикуються та накладаються один на одного. Саме з ним можна порівняти співпрацю з метою розвитку. І таким принципом керуватимуться Німеччина, Україна та інші країни-донори під час Конференції з відновлення України (URC), яка відбудеться 11-12 червня в Берліні. Щоб прискорити відновлення країни, ми зосередимося на чотирьох основних блоках: громади, малі та середні підприємства (МСП), кваліфіковані працівники та жінки.

Ми прагнемо створити перспективи для українців та українок вже зараз, не чекаючи закінчення жорстокої російської агресії. Для того щоб ці перспективи були сталими, вони мають бездоганно накладатися одна на одну за змістом. Основу плану мають скласти громади. Адже вони найкраще знають потреби своїх громадян і несуть відповідальність за постачання електроенергії та води, ремонт будинків, доріг і шкіл. А те, що було зруйновано, має бути відбудовано краще і міцніше.

Для цього органи місцевої влади потребують трьох речей. По-перше, більше простору для маневру в ухвалені рішень – ключові слова: «місцеве самоврядування». По-друге, більше співпраці, тобто партнерства, наприклад, з громадянським суспільством, міжнародними муніципалітетами-партнерами та приватними компаніями. Приклад Львова та Фрайбурга показує, що такі партнерства є взаємовигідним рішенням.

Львів знаходиться всього за 80 км від кордону з ЄС. Міський голова Андрій Садовий нещодавно показав мені тамтешній реабілітаційний центр «Незламні» (Unbroken). У центрі пліч-о-пліч працюють психологи, лікарі, ортопеди та фізіотерапевти. Вони встановлюють людям протези і допомагають їм повернутися до нормального життя. У такий спосіб відновлюється частина України, це дарує надію у найважчі часи. Для створення цього реабілітаційного центру

Фрайбург об'єднав свої зусилля з містом-побратимом Львовом, надав безпосередню фінансову підтримку в рамках муніципального співробітництва, а також залучив фінансування Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ).

З початку 2022 року близько 40 тис. компаній змогли залишитися на ринку та забезпечити робочі місця завдяки підтримці Німеччини

Для реалізації таких проєктів муніципалітетам потрібно, по-третє, більше грошей. Саме тому URC прагне полегшити українським муніципалітетам доступ до міжнародного фінансування.

До речі, про компанії та гроші. Другим блоком стратегії відновлення України є малі та середні підприємства (МСП). Так само, як і в Німеччині, вони є економічною основою українського суспільства. Тому Німеччина створить альянс з Україною для МСП, щоб забезпечити їх кращим та стабільнішим фінансуванням. Відповідним інструментом для цього є Фонд розвитку бізнесу (Business Development Fund, BDF), який ми хочемо реорганізувати за зразком Кредитної установи для відбудови (Kreditanstalt für Wiederaufbau, KfW). У майбутньому BDF має перетворитися на потужну фінансову установу, що відповідатиме найкращим міжнародним стандартам.

BDF залучатиме кошти для фінансування МСП не лише від держави та донорів, але й на місцевому ринку капіталу. Це дозволить запропонувати компаніям індивідуальне фінансування: кредити, гарантії та зниження відсоткових ставок. Цифри показують, що Німеччина та Україна дійсно можуть разом змінити ситуацію на краще: завдяки німецькій підтримці з початку 2022 року близько 40 тис. компаній змогли залишитися на ринку та зберегти робочі місця. Завдяки швидким та вигідним кредитам аграрії, наприклад, можуть знову вирощувати сільськогосподарські культури, а переробна промисловість – закуповувати необхідне для виробництва обладнання. Важливо, що відновлення також розглядається в цьому економічному вимірі.

Зі мною погодиться Світлана з Миколаєва, яка до повномасштабної агресії керувала компанією з виробництва питної води «Чиста вода». Через дев'ять місяців життя як внутрішньо переміщена особа вона повернулася до рідного міста. У неї була одна мета: швидко відновити доставку води. Але це було складно, адже половина з 50 її співробітників воювали на фронті та не вистачало грошей на паливо для транспортування води. Крім того, внаслідок обстрілів

Миколаєва були зруйновані виробничі потужності.

Для відновлення потрібні кваліфіковані та вмотивовані люди

Тоді Світлана подала заявку на участь у програмі EU4Business та отримала фінансову підтримку. Це дозволило їй придбати нові резервуари для води та паливо. Вона знову почала виробляти воду та безкоштовно постачала її людям у Херсоні та Миколаєві, де не працювала система централізованого водопостачання. З того часу Світлана підписала контракти з двома гуманітарними організаціями, які купують і розвозять питну воду. Отримані кошти дали компанії Світлани змогу знову стати на ноги, і вона змогла збільшити кількість своїх працівників до 30. Крім того, за німецької підтримки в Миколаєві було встановлено опріснювальні системи на сонячних панелях, які забезпечують населення міста свіжою питною водою. Історія Світлани наочно демонструє, що для відновлення потрібні кваліфіковані та вмотивовані люди.

Третій блок – це сила кваліфікованих робітників. Адже навіть за наявності електрики заводи нічого не зможуть виробляти без людей, які керують машинами. Дороги та будинки не відбудуються самі по собі. І що новіші технології, які отримує Україна, то більше потрібно фахівців. У приватному секторі попит на кваліфіковану робочу силу у сферах будівництва, логістики та сільського господарства перевищує пропозицію.

Саме тому URC організовує навчальну кампанію. Вона спрямована, зокрема, на молодих українців та внутрішньо переміщених осіб. Зрештою, (нове) професійне майбутнє дарує надію. Крім того, планується спрощення процедури визнання українських дипломів в ЄС, що дасть змогу українцям працювати на рівні з іншими. Але питання праці – це не стільки про руки допомоги, скільки про мізки. Це нові ідеї про те, як відбудувати краще. Це вміння вирішувати проблеми і здатність протистояти постійним атакам. Багато людей в Україні вже це вміють.

«Рівність» – це також великий девіз для четвертого блоку: жінки. Такі, як Тетяна, чий чоловік пішов воювати, і яка була змушена покинути свій дім і самостійно виховувати дітей. Вона продовжила навчання у професійно-технічному училищі, що фінансується BMZ, і

зараз працює бухгалтером у невеликому супермаркеті. Це добре як для неї, оскільки вона тепер економічно незалежна, так і для громади, якій бракує кваліфікованих працівників.

Саме на таких жінках, як Тетяна, тримається суспільство. Їм доводиться брати на себе складні завдання та освоювати нові професії. Це одночасно і великий виклик, і можливість. Адже нові знання, нові вміння та нова впевненість у собі залишаться з жінками і після війни. І це допоможе їм боротися за рівні права, ресурси та політичну участь. Такі люди, як Світлана і Тетяна, показують, що німецька підтримка в Україні працює. Що вона робить відчутний внесок у відбудову. Саме тому німецький уряд та його українські партнери й надалі покладатимуться на випробуваний принцип Lego – доки всі будівельні блоки не будуть надійно припасовані один до одного.

Свенья Шульце

Свенья Шульце (Svenja Schulze) з 2021 року обіймає посаду федерального міністра з питань економічного співробітництва та розвитку. До цього вона була міністеркою довкілля, охорони природи та ядерної безпеки.